

Bliv klog på søernes klove

Lisbeth Ulrich Hansen,
chefforsker, luh@seges.dk

Soens ben og klove skal bære soen gennem hele livet. Øget viden om klovene vil hjælpe personalet med at holde fokus på klovsundheden.

Hvad består kloven af?

Hver klov består af en klovvæg, som er hård og en blød balle (trædepude). Begge dele skal være uden revner eller skader. Det er klovvæggen og ballen, der bærer den største vægt. Ballen udgør 2/3 af klovens kontaktflade med underlaget og skal absorbere stød, når soen går. Hvis der kommer revner og forvoksning på ballen, vil det ofte påvirke soens gang. Når en so bliver halt som følge af klov- og ledskader æn-

dres vægtfordelingen, og dermed belastes de andre ben/klove yderligere. Overgangen mellem klovvæggen og huden hedder kronranden. Da huden er mere sårbar end klovvæggen, kan selv små sår og skader give en infektion i de dybereliggende væv i kloven. Det er en rigtig god rutine at se på søernes klove. Ud fra litteraturen ved vi, at søernes forben bærer en større vægt end bagbenene. Det kan derfor overraske, at langt de fleste skader sker på søernes bagben. De fire yderklove bærer 80 procent af søernes vægt.

Undgå klovskader

Personalet får et godt overblik over klovsundheden ved at vurdere søernes bagben i fare-

stalden. De søer, der lige er sat ind, vil fortælle, hvordan forholdene er i drægtighedsstalden, mens søer tæt på fravæning fortæller om farestalden. De fleste klovskader opstår på klovvæg, balle og i overgang mellem klovvæg og klovsålen (den hvide linje). Der foreligger meget få studier, der beskriver, hvordan disse skader forebygges. Følgende årsager nævnes:

- Uens klove
- Soens alder
- Soens vægt
- Tilsvinede gulve
- Spaltegulve
- Gruppering med andre søer

Forebyggelse skal derfor rette sig mod omhyggelig selektion af polte, så kun polte med

korrekt benstilling og ensartede klove indgår i soholdet. I takt med, at soen bliver ældre og tungere, vil der i nogle tilfælde være behov for klovbeskæring, for at tilrette størrelsen på klove og biklove.

Stiindretning, stifunktion og belægningsgrad er meget vigtige faktorer for at forebygge klovskader. Drægtighedsstierne skal være tørre og skridsikre, og søerne bør opstaldes i stabile grupper, så der kun skal afklares rangorden én gang pr. cyklus. Belægningsgraden har utrolig stor indflydelse på udvikling af klovskader - så jo mere plads, jo bedre! Der er netop publiceret et litteraturstudie med fokus på klove (Seges Innovation, Notat nr. 2302).